

[Hartel.]

de Erhvervsmuligheder, der knytter sig til en daarlig, usund Ejendom, kan ophøre ved saadan Indgriben, uden at der er Tale om nogen virkelig Ekspropriation, og de maa derfor være indstillede paa, at der maa finde en Forbedring eller eventuelt Nyopførelse Sted, hvis man vil undgaa, at Grundlaget, det daarlige Grundlag, for Udnyttelsen forsvinder. Og naar man er indstillet paa dette, saa er det ogsaa naturligt, at man maa se med Forstaaelse paa de Ekspropriationer, der kan blive Tale om, og forstaa, at disse i mange Tilfælde kan betyde en virkelig Erstatning for den Ejendom, der er Tale om.

Jeg siger dette, fordi jeg ønsker i Erstatningsspørgsmaalet at dele Sol og Vind lige, men vi kan med al Respekt for Ejendomsretsbegrebet ikke godkende en varig Ret til med usunde, sundhedsfarlige Boliger som Grundlag at skabe sig betydelige Indtjeningmuligheder. De menneskelige Værdier, det her drejer sig om, maa spille en stor Rolle og kræve et vidtgaaende Hensyn. Det maa derfor anses for fuldt motiveret, at Staten yder sin Støtte ved Gennemførelsen af de Foranstaltninger, en Lovgivning som den her foreslaaede vil nødvendiggøre, men jeg kan godt tiltræde, hvad det ærede Medlem Hr. Jensen-Broy sagde, at naar det drejer sig om Kommunernes Lyst til at anlægge nye flotte Gader, saa bør der udvises en meget stor Forsigtighed, idet det maa blive Kommunalbestyrelsernes Sag at betale for dette, og ikke Statens at give sin Part til saadanne Foranstaltningers Gennemførelse.

Efter Forslaget ydes Statens Støtte kun til Kommuner og ikke til andre. I den Anledning vil jeg gerne rette det Spørgsmaal til Ministeren, om det med Hensyn til de Nyindretninger, der kan kræves paa Landet, er Tanken, at Kommunerne skal træde ind og medvirke ved disses Gennemførelse, eller om det alene vil blive paalagt de private, for hvis det sidste er Tilfældet, maa man ad anden Vej finde Midler til at hjælpe det private Initiativ, som her tyngsmæssigt sættes i Gang, til at gennemføre de Foranstaltninger, som bliver en Følge af det nye Boligtilsyn. Vi kan ikke i den Situation, hvori Landbruget for Øjeblikket forrentningsmæssigt befinder sig, gaa med til nye Byrder, uden at vi mærker en Forstaaelse og Støtte fra Statens Side ved Foranstaltningernes Gennemførelse. Jeg kunde ogsaa tænke mig, at man videreførte den Lovgivning om Opførelse af Landarbejderboliger, som vi tidligere har behandlet,

saaledes at man herved aabnede Vej for, at private paa for dem meget lempelige Vilkaar blev i Stand til at forbedre Folkeboligerne, eventuelt indrette nye.

Den alvorligste Betænkelse, jeg nærer over for Lovforslaget, er den, at de nye strenge Bestemmelser om, hvorledes Lejlighederne skal være indrettet, kan medføre, at en Række Boliger maa opgives, uden at man staar med nye Boliger, som er i Stand til at optage de Familier, der bliver hjemløse ved, at de tvinges ud af de gamle. Her er et meget betydeligt Problem, som efter min — og det glæder mig: ogsaa efter andre Ordføreres — Mening kræver sin Løsning, og kræver den efter min Mening samtidig med, at dette Lovforslag gennemføres.

Jeg skal da kun til Slut sige, at efter sin Natur kræver et Forslag som det her foreliggende en meget omfattende Udvalgsbehandling, og vi regner med visse Ændringer og Forbedringer, men i Hovedsagen er vi velvilligt indstillede over for Forslaget, og vi er taknemmelige for, at Ministeren her har taget en betydningsfuld Opgave op til Løsning.

Hans Hansen (Rørby): Der er Grund til at udtale en uforbeholden Anerkendelse af det udmærkede Materiale, Rigsdagen her har faaet til Raadighed. Det er ganske vist ikke opbyggende Læsning, men det er lærerigt at læse den Betænkning igennem, som er afgivet af det Saneringsudvalg, der blev nedsat af Indenrigsministeriet den 19. Oktober 1935. Man faar en Forstaaelse af, hvor stort det Problem er, der behandles i det foreliggende Lovforslag om Boligsanering og Boligtilsyn. Det er et stort og meget vigtigt Spørgsmaal, maaske det allerstørste, der kan foreligge. Dog tror jeg, det maa siges, at selv om man maa anerkende Forsøget, der her er gjort, saa vil Resultatet af Loven desværre kun blive ringe, fordi det foreliggende Spørgsmaal er saa stort, og fordi dets Løsning ikke kan ske uden Anvendelse af vældige Kapitaler, der, saaledes som hele Sagen er grebet an, kun er til Raadighed ved Optagelse af Laan.

Lovforslaget er inddelt i Kapitler, hvoraf de første 5 væsentlig indeholder Regler af sanitær og sundhedsmæssig Karakter samt Regler for Organiseringen af det Boligtilsyn, som skal overvåge alt det sundhedsmæssige, alt sammen Ting, som naturligvis maa til. Jeg vil ikke rejse Kritik over for eller anstille Betragtninger over dette, jeg underkender ingenlunde dette rent tekniske, heller ikke, at det har stor Betydning